

Osnovna je svrha ekološke proizvodnje zaštita zdravlja i života ljudi, zaštita prirode i okoliša te zaštita potrošača. Kao takva definirana je Hrvatskim zakonom, međunarodnim pravima te prolazi kroz proceduru i ispitivanja prije nego dobije takvu oznaku.

Ekološka proizvodnja:

- omogućava održivo gospodarenje prirodnim resursima (čuva plodnost tla, floru i faunu, vode i atmosferu)
- zabranjuje primjenu kemijskih agrocida, umjetnih mineralnih gnojiva i drugih agrokemikalija
- omogućava vraćanje ravnoteže u prirodu te time čuva biološku raznolikost
- potiče razvoj ruralnih područja i omogućava razvoj malih obiteljskih gospodarstava
- doprinosi do razvoja eko turizma i eko sela te time povezuje poljoprivredne, turističke i zanatske aktivnosti

Što je u stvari ekoproizvod?

Ekoproizvod je proizvod s 95% ili više ekoloških sastojaka. Ovih 5% ostavlja se za slučaj onečišćenja iz atmosfere poput kiselih kiša ili pesticida donešenih vjetrom sa susjednog imanja i slično. Definirano je što sve ulazi u ovih 5% pa tako npr. nije moguće marmeladu zaslađivati bijelim rafiniranim šećerom jer se onda gubi dosljednost već to moraju biti prirodni sastojci, ali koji ne posjeduju certifikat, kao npr. voda koju je nemoguće certificirati. Točan popis dozvoljenih proizvoda koji se mogu staviti u u tih 5% propisan je od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (dalje: MPRRR). Ekološki proizvod mora imati sve sastojke navedene na etiketi.

Kako ga prepoznati?

Ekološki proizvod, biološki proizvod i organski proizvod zapravo su sinonimi. Prvi naziv službeni je u Hrvatskoj, drugi se često koristi u Njemačkoj dok je treći naziv međunarodni.

**Stvarni ekološki proizvod označen je
“znakom ekološkog proizvoda”**

Najpoznatija europska markica, koja nije nacionalna nego globalna, je tzv. Cvijet - Flower kojeg je moguće naći na širokoj paleti proizvoda. Eko cvijet nalazimo na madracima, elektroničkoj opremi - računalima, televizorima, kućanskim aparatima, tekstilu, odjeći, obući, posteljini, papiru, proizvodima za čišćenje, bojama i lakovima, podnim oblogama, turističkim odredištima - autokampovima i hotelima.

Postoje i mnogi međunarodni certifikati: BDIH certifikat prirodne kozmetike, Demeter certifikat kao oznaka biodinamičkog uzgoja i organic farming. Nacionalni: Hrvatski eko proizvod i Prijatelj okoliša u Hrvatskoj, USDA američki certifikat, AB francuski certifikat, Der Blaue Engel u Njemačkoj, Nordic swan u Danskoj, Finskoj, Islandu, Norveškoj i Švedskoj, AIAB i ICEA u Italiji.

Savjet onima koji se žele zdravo hraniti: ne nasjedajte na priče prodavača na tržnicama, kako je voće, povrće ili meso koje Vam nude uzgojeno na ekološki način, a na njima nema znaka ekološkog proizvoda. Da su ispunili uvjete koji se postavljaju za ekološki proizvod, sigurno ne bi "zaboravili" istaknuti znak ekološkog proizvoda. Također obratite pozornost, ako postoji neki znak, radi li se o znaku koji propisuje zakon, ili je samo to neki proizvoljni crtež zelene jabuke, lista i sl.

Obratite pažnju i na pojam "zdrava hrana". Pojam "zdrava hrana" predstavlja nespretn i nepravilan izbor riječi, jer prema "Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti namirnica" svi

prehrambeni proizvodi na tržištu moraju biti zdravi, u suprotnom, ne smiju biti dostupni potrošaču, odnosno, moraju biti uklonjeni s prodajnog mjesta (www.poslovniforum.hr).

Pravci u ekopoljoprivredi

Zanimljivo je napomenuti da postoji nekoliko pravaca u ekopoljoprivredi koji se potvrđuju slijede vlastita pravila uzgoja. Zajedničko im je da ne koriste tretirano sjeme, mineralna gnojiva i kemijska sredstva kod zaštite bilja.

- Biološko dinamička poljoprivreda - najstariji je pravac koji se temelji na antropozofskim postavkama, začetnika Rudolf Steinera. Za njega je karakterističan uzgoj sukladno mjesječevim mijenama, položaju sunca i mjeseca i slično, a u biodinamici polje je jedan zatvoreni sustav.
- Organsko - biološko ratarstvo i povrćarstvo - utemeljitelj agrarni političar i botaničar Mueller. Od 1971.g. promovira ga udruženje BIOLAND. Koristi se na manjim površinama, uglavnom za osobne potrebe.
- Amiška poljoprivreda - najstariji je oblik eko poljoprivrede, koji se počeo primjenjivati prije 400 godina u Francuskoj, a zatim u Švicarskoj. Amiši su bili najnapredniji farmeri u 17. i 18. stoljeću u Europi. Danas su najaktivnije djeluju u SAD-u (Wisconsin i Pensilvanija). Ne upotrebljavaju nikakvu mehanizaciju već zemlju obrađuju isključivo ručno.
- Održiva poljoprivreda - karakterizira ga skupni uzgoj poljoprivrede i stočarstva, jer posjed čini jedinstven organizam. (primjer iz prakse - Rosipal - uzgoj stoke i ostalih kultura kao što su žitarice, voće i povrće).

Eko proizvodnja i Hrvatska

Ekološka proizvodnja u Hrvatskoj tek je u začetku. Najveći razlog tome je neinformiranost proizvođača koji, uz malo preinaka i uvođenje kontrole, lako mogu dobiti pravo na označavanje svojih proizvoda eko markicama. Iako je posljednjih godina udvostručena površina zemljišta na kojima se uzgajaju eko proizvodi, te su brojke i dalje zanemarive - dosežu tek 1,29 posto ukupnog broja poljoprivrednih površina. Ako te brojke usporedimo s udjelom ekoloških površina u državama članicama Europske unije, koji se kreće od 5 do 10%, naš razlika je primjetna. Krajem 2009. godine broj upisanih proizvođača u Upisniku proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se vodi pri MPRRR bio je 817, a u ljetu 2010. godine više od 1.000 ekoloških proizvođača.

Potražnja za ekološkim proizvodima u Hrvatskoj stalno raste, posebice kod urbanog stanovništva i turista. Kupci radije odabiru domaće ekološke proizvode odlične kvalitete. No, nedovoljno razumijevanje prirode ekoloških proizvoda dovodi do njihovog miješanja s lokalnim proizvodima.

Potencijal na tržištu je velik jer, osim potražnje, i tradicija povezana s teritorijalnim i kulturnim nasljeđem hrvatskih regija pruža mogućnosti za razvoj ekoloških proizvoda. Eko turizam, pak, može profitirati od uske povezanosti ekološke poljoprivrede i proizvoda specifične kvalitete.

Kako prijeći na ekološki uzgoj?

Konvencionalna proizvodnja najviše je zastupljena u Hrvatskoj, a odlikuje ju korištenje mineralnih gnojiva, kemijskih agrocida te upotreba tretiranog sjemena. Da bi netko s konvencionalne prešao na ekoproizvodnju prvo se mora obratiti nadzornoj stanici, ovlaštenom tijelu od MPRRR, koje će nakon pregleda zemlje definirati prijelazno razdoblje u kojem se zemlja treba očistiti od tragova sintetskih tvari. Proizvod u ovom vremenu uzgoja na deklaraciji ne smije koristiti eko-znak jer se takav proizvod ne tretira kao potpun ekološki proizvod, bez obzira što je proizveden od netretiranog sjemena i u potpunosti slijedi ekološki način uzgoja. U eko uzgoju može se koristiti samo ekološko sjeme koje je odobrilo MPRRR i nadzorne stanice. Trenutačno se takvo sjeme za veće površine ne može pronaći u Hrvatskoj pa se uvozi iz Nizozemske i drugih zemalja EU dok se eko-sjeme za osobne potrebe može pronaći u nekoj od sjemenarni, uzgojiti ga ili kupiti od eko poljoprivrednika..

Ekološka proizvodnja je nužnost, želimo li Zemlju sačuvati za buduće naraštaje.

dodatna literatura i zakoni o eko proizvodnji:

Ministarstvo poljoprivrede je objavilo popis (za 2013.g.) svih ekoloških proizvođača sa svim potvrdnicama. Tu možete vidjeti tko i što se sve proizvodi u Hrvatskoj u ekološkoj poljoprivredi, kao i popis ovlaštenih kontrolnih tijela.

Agri Bio Cert - ovlašteno je kontrolno tijelo za provođenje stručne kontrole i certifikacije u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji i

označavanju ekoloških proizvoda

EU markice za ekološke proizvođače

dodatne **eko markice** za eko proizvođače

web stranica s popisom proizvođača po županijama

IEP - Istarski eko proizvod

dostava na kućnu adresu - stranice koje povezuju po više eko proizvođača:

Institut dobrobiti (eko poljoprivreda, sirevi, med, maslinovo ulje, kozmetika, tehnologija)

Bio&Bio

popis proizvođača po županijama:

<http://www.ecologica.hr/ekoloska-poljoprivreda/potrosaci/popis-proizvodaca.aspx>

dodatna literatura i zakoni o eko proizvodnji:

<http://www.mps.hr/default.aspx?id=6184> – stranica MPRRR s informacijama o eko poljoprivredi, odredbama i popisima upisanih eko proizvođača kao npr:

http://www.mps.hr/UserDocsImages/EKO/UPISNIK%20SUBJEKATA%20U%20EKOLO%C5%A0KOJ%20PROIZVODNJI_2010.pdf

Učitavanje...